

**КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

Протокол № 4 від 31 . 03 . 2025 року

Голова Приймальної комісії

Олександр ТУРУНЦЕВ

**Програма
фахового заліку**

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Спеціальність: В11 Філологія (за спеціалізаціями)

Освітня програма: 2.В11.041.02 Переклад (англійська мова)

ПОГОДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

РОЗГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри лінгвістики та перекладу
протокол № 3 від 25 березня 2025 р.

Завідувач кафедри

Андрій КОЗАЧУК

Київ – 2025

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Фаховий залік перевіряє базові навички володіння й розуміння перекладацьких прикладних явищ англійської мови, та є обов'язковим для вступників на основі НРК 6 на програму підготовки магістра за спеціальністю В11 Філологія освітня програма «Переклад (англійська мова)». Залік проводиться дистанційно в **усній формі**.

Програма заліку ґрунтується на виявленні практичних навичок володіння англійською мовою і передбачає визначення у вступників достатньо високого рівня мовної компетенції (на рівні В2 за шкалою Ради Європи), що засвідчує готовність вступників до здобуття другого (магістерського) освітнього рівня.

Лінгвістична підготовка філологів в університеті включає мовний і мовленнєвий компоненти, що розглядаються як взаємопов'язані і взаємообумовлені аспекти іншомовної комунікації. Під час фахового заліку перевіряється рівень оволодіння мовною (лінгвістичною) і мовленнєвою (комунікативною) компетенціями абітурієнта.

Відповідно чітко виокремлюються дві позиції – знання мови як системи (тобто про мову), мовних одиниць та їх функцій в іншомовній комунікації, та володіння мовою як здатність спілкування, вираження думки та уміння здійснювати усі види мовленнєвої діяльності.

ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Особи, які вступають до магістратури повинні володіти комплексом іншомовних знань, умінь і навичок, необхідних для навчання за обраним напрямом та проведення дипломного дослідження.

Під час заліку з англійської мови вступники повинні продемонструвати:

- вільне володіння англійською мовою, сформованість комунікативної компетенції в рецептивних видах мовленнєвої діяльності;
- багатий лексичний запас англійської мови, вільне використання лексики та володіння основним набором синонімічних та антонімічних пар;
- сформованість граматичної компетенції у практичному і теоретичному аспектах;
- належне володіння орфоепічними нормами англійської мови.

Англомовна **комунікативна компетенція** студентів перевіряється у межах **тематики**, що передбачена програмами базових практичних дисциплін англійської мови, а саме:

Personal features and qualities. Family relations. Academic life, learning habits and strategies. World languages. World-famous universities. Cambridge. Oxford. Harvard. Accommodation and apartments. Entertainment and free time. Going sightseeing. Food and drinks. Seasons, weather and climate. Going shopping. Profession, calling, occupation. Diseases and health problems. Travelling. Theatre and fine arts. Wildlife and the environment. Courts and Justice. Economy and Finance. Mass media in modern life. Modern technologies and world progress.

ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК З ЛІНГВІСТИКИ Й ПЕРЕКЛАДУ

Перевірка знань системи англійської мови та зарубіжної літератури ґрунтується на змісті базових теоретичних дисциплін, які вивчаються студентами освітнього рівня „бакалавр” перекладознавчого напрямку, таких як граматики, лексикологія, стилістика англійської мови.

На заліку також перевіряються практичні навички перекладу та знання з перекладознавчих дисциплін, вміння визначати мовні явища, здійснювати їхній лінгвістичний аналіз, коректно інтерпретувати їх з урахуванням особливостей мовної системи англійської мови.

Під час відповіді члени комісії не порушують її комунікативну цілісність і не виправляють мовних помилок, але нотують їх у протоколі та враховують під час оцінювання. У ході опитування також задаються додаткові питання, відповіді на які також впливають на загальний результат.

Фаховий залік відбувається індивідуально з кожним абітурієнтом та триває не більше 20 хвилин (на одну особу). Під час виконання перекладацького практичного завдання потрібно надати пояснення щодо вибору прийомів, трансформацій та еквівалентності з огляду на вище вказані аспекти.

Робоча мова заліку – англійська.

Зразок завдання

Read the following text in Ukrainian and translate it into English, giving accurate translation, and be ready to discuss the linguistic issues of your translation with the interviewer:

"ДахаБраха" обурила академічних музикантів

Фіналісти Шевченківської премії в номінації "Музика" викликали обурення серед академічних музикантів. На нагороду не претендує жоден із їхніх колег.

- Є офіційні умови, за якими обирають лауреатів. Одна з них - часові рамки, - каже музикознавиця, член Шевченківського комітету Любов Морозова, 38 років.

- Твір має бути написаний протягом останніх п'яти років. Найбільше обурення викликав той факт, що комісія не допустила до другого туру твір Леоніда Грабовського. Написаний 1968-го. 1976 року перетворився на симфонію-легенду, а 2016-го його редакцію виконали і подали на премію. Олександра Козаренка цьогогоріч подали двічі, як виконавця та композитора. Твори автор написав ще у 1990-ті, тому до них теж додали позначку "редакція". Це не

відповідає умовам премії і ставить морально-етичні запитання до Київської організації Національної спілки композиторів України. Так схитрували.

На Шевченківську премію цього року претендують етногурт "ДахаБраха" з альбомом "Шлях" та платівка "Досвід" групи "Вів'єн Морт".

Read the following text in English and translate it into Ukrainian, giving accurate translation, and be ready to discuss the linguistic issues of your translation with the interviewer:

News Media Association asks UK government for 'harmful content' opt-out for news publishers

Newspaper groups fear the government's proposals to crack down on damaging social media content could inadvertently result in censorship of their own websites.

The Daily Mail is among the outlets that have warned about the government's proposals to ask Ofcom to ensure British websites do their best to reduce online content that is legal but harmful to society.

As a result industry lobby groups, which have long campaigned for regulation of Facebook and Google, are asking the government to formally commit to a specific opt-out from the online harms law for news publishers. This raises the prospect that a small group of traditional news outlets will be specifically exempted from rules applied to almost every other major website.

РЕКОМЕНДОВАНІ ТЕМИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЗАЛІКУ

Теоретична граматики англійської мови

1. *Системний та структурний підходи до вивчення мови:* поняття системи та структури, рівні мови, одиниці мови, поняття міжрівневого ізоморфізму, план змісту та план вираження мовних одиниць.
2. *Граматичні категорії та їх реалізація:* граматична категорія як сукупна система виразу узагальненого граматичного значення, референційні та сигніфікативні граматичні категорії, опозиційна основа граматичної категорії, типи опозицій.
3. *Граматичні категорії іменника: категорії числа та відмінка:* формальні та функціональні ознаки категорії числа, проблема значення числа у різних підкласах іменників, теоретичні інтерпретації категорії відмінка в англістиці, проблема значення - синтетичного відмінкового формату.
4. *Граматичні категорії дієслова: категорії часу, виду, стану:* проблема загальнопоняттєвої категорії часу та категоріальних дієслівних систем часу, абсолютні та відносні значення часових форм дієслова, граматичний вид та лексичне значення дієслова, визначення категорії стану, проблема середніх станових значень дієслова.
5. *Речення. Різні підходи до вивчення речення:* речення як комунікативна одиниця

синтаксичного рівня, прагматичні типи речень, конструктивний аналіз речення, принципи класифікації речення, речення-висловлювання як основна комунікативна одиниця, поняття актуального членування: тема, рема.

6. *Проблема частин мови у сучасній англійській мові*: поняття класу слів, частини мови як традиційні граматичні класи слів, критерії виділення частин мови у вітчизняному та зарубіжному мовознавстві, повнозначні та службові частини мови.

7. *Теорія словосполучень в сучасній англійській мові*: загальна характеристика словосполучень, структурні особливості словосполучень, функціональні особливості словосполучень різних типів.

Лексикологія англійської мови

1. *Етимологічний склад англійської мови*: корінні слова; слова іншомовного походження; кельтські та скандинавські запозичення.

2. *Типи запозичень у словниковому складі сучасної англійської мови*: етимологічні дублети, гібриди; інтернаціональні слова.

3. *Продуктивні засоби словотвору*: афіксація; основоскладання; конверсія; скорочення.

4. *Непродуктивні засоби словотвору*: бленд (злиття); зворотний словотвір; звукова імітація; звукозміна та чергування наголосу.

5. *Словниковий склад як система*: неологізми; традиційні лексикологічні угруповання; лексико-граматичні групи; теорія семантичного поля.

6. *Синонімія/антонімія*: типи синонімів; джерела синонімії; полярність значення; морфологічна та семантична класифікація антонімів.

7. *Фразеологія*: різні підходи до класифікації фразеологічних одиниць: семантичний, функціональний, контекстуальний; місце фразеології в сучасній англійській мові.

8. *Типи словників*: одномовні, двомовні, багатомовні, загальні та спеціальні словники; мовні та енциклопедичні словники; діяхронічні та синхронічні словники; історія англійської та американської лексикографії.

Стилістика англійської мови

1. Виразні засоби та стилістичні прийоми сучасної англійської мови:

- фонологічні виразні засоби, їх класифікація і характеристики;
- стилістичні прийоми синтаксису, їх класифікація і характеристики.

2. Стилістична диференціація словникового складу сучасної англійської мови: стилістичні функції нейтральних слів, слів високого та зниженого

стилістичного тону.

3. Стилiстична семасiологiя – фiгури замiщення: метонiмiчна група виразних засобiв; метафорична група виразних засобiв; iронiя.
4. Стилiстична семасiологiя – фiгури сумiщення.
5. Стилiстичний синтаксис.

Лiтература Великої Британії та США

1. «Робiнзон Крузо» Д.Дефо як реалiстичний просвiтницький роман.
2. Загальна характеристика творчостi Дж. Байрона (на матерiалi творiв «Паломництво Чайльд-Гарольда» або «Мазепа»).
3. Iсторичний роман як жанр лiтератури романтизму (на матерiалi роману В.Скотта «Айвенго».
4. Специфiка англiйського реалiзму та її втiлення у творчостi Ч.Дiккенса.
5. Творчi пошуки та новаторськi вiдкриття в драматургiї кiнця ХІХ – початку ХХ ст. (на матерiалi одного з творiв Б.Шоу).
6. Символiка змiсту та образiв фiлософськoї повiстi-притчi Е. Хемiнгвея «Старий i море».

Теорiя i практика перекладу

1. Комуникативна, когнiтивна, креативна i охоронна функцiї перекладу.
2. Труднощi перекладу художнiх творiв: iндивiдуальний стиль автора й iндивiдуальний стиль перекладача.
3. Безеквiвалентна лексика: прийоми передачi реалiй у перекладi.
4. Проблема перекладу iнтернацiоналiзмiв.
5. Лексичнi трансформацiї: диференцiацiя, конкретизацiя, генералiзацiя.
6. Лексичнi трансформацiї: смисловий розвиток, антонiмiчний переклад, цiлiсне перетворення. Компенсацiя втрат у перекладi.
7. Прийоми перекладу лексичних одиниць: транскодування, калькування, контекстуальна заміна.
8. Прийоми перекладу лексичних одиниць: смисловий розвиток, антонiмiчний переклад, описовий переклад.
9. Граматичнi трансформацiї: перестановки, заміни, додавання, випущення.
10. Особливостi вiдтворення iншомовних власних назв, iмен та прiзвищ у перекладi українською мовою.
11. Передача абрeвiатур, iнiцiалiв iмен, умовних позначок у перекладi.
12. Проблема перекладу iдiом / фразеологiчних зворотiв.
13. Врахування особливостей жанру i стилю при перекладi.
14. Переклад образної фразеологiї.
15. Переклад сталих необразних фраз.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

Оцінка	Критерії
Зараховано	Ставиться вступнику, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання передбачені програмою, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; при виконанні завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.
Не зараховано	Ставиться вступнику, який допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може продовжити навчання чи розпочати професійну діяльність.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Grammar and Vocabulary for Advanced / by M. Hewings. - Cambridge University Press ELT, 2015. – 278 p.
2. Use of English for B2. / by E.Moutsou, H.Q. - MM Publications, 2009. -184 p.
3. Коптілов В.В. Теорія і практика перекладу. Навчальний посібник. Київ: «Юніверс», 2003. – 280 с.
4. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. - Вінниця. «Нова Книга», 2001 -448 с.
5. Некряч Т.Є., Чала Ю.П. Через терни до зірок: труднощі перекладу художніх творів. Вінниця: «Нова книга», 2008. – 196 с.

Додаткова література

Теоретична граматики англійської мови

1. Kroeger, P.R. Analyzing Grammar. - Cambridge University Press ELT, 2005. – 384 p.
2. Blokh M.Y. A Course in Theoretical English Grammar.
3. Алексеева І.О. Курс теоретичної граматики сучасної англійської мови: навчальний посібник.- Вінниця: Нова Книга, 2007.

Лексикологія

1. The Routledge Handbook of Vocabulary Studies. / ed. by S.Webb. – London, New York, Routledge, 2020. – 619 p.
2. Квеселевич Д.І., Сасіна В.П. Практикум з лексикології сучасної англійської мови. – Вінниця: Нова книга, 2001. – 117 с.

3. Мостовий М.І. Лексикологія англійської мови. - Харків: Основа, 1993. – 256 с.
4. Ganetska L.V. Lexi-Maker: Modern English Lexicology in Tables, Figures, and Exercises. – К.: Ленвіт, 2004. – 96 с.

Стилістика англійської мови

1. The Routledge Handbook of Stylistics / ed. by M.Burke. – London, New York, Routledge, 2014. – 559 p.
2. Кухаренко В.А. Інтерпретація тексту. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 272 с.

Література Великої Британії та США

1. Calvo, C., Weber, J.J. The Literature Workbook. - London, New York, Routledge, 2005. – 163 p.
2. Історія новітньої зарубіжної літератури [Текст] : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / Г. Й. Давиденко [та ін.] ; М-во освіти і науки України, Глухів. держ. пед. ун-т. - К. : Центр учбової л-ри, 2008. – 272 с.

Теорія і практика перекладу

1. Стріха М. Український переклад та перекладачі: між літературою і націєтворенням. Київ: Дух і літера. 2020. 520 с.
2. Чередниченко О. Про мову і переклад. Київ: «Либідь», 2007. – 248 с.
3. The Routledge Companion to Translation Studies. – Охон: Routledge, 2009. – 287 p.
3. Кияк Т., Науменко А., Огуй О. Перекладознавство (німецько-український напрям) / Т. Кияк, А. Науменко, О. Огуй. – Чернівці: Букрек, 2014. – 640 с.
https://libcc.univ.kiev.ua/ukr/elcat/new/detail.php3?doc_id=1787400